

democrats

Commotie in Kamer over uitzettingen naar Kongo

In februari ontstond er grote commotie over mogelijke afspraken die Nederland gemaakt zou hebben met de Kongolese autoriteiten in het kader van het Nederlandse uitzettingsbeleid. De zaak kwam aan het licht toen de stichting Inlia en het tv-programma Netwerk via de rechter documenten hadden opgevraagd, die impliceerden dat Nederland gevoelige persoonlijke informatie over asielzoekers doorspeelde aan de autoriteiten in het land van herkomst. Ursie Lambrechts stelde de zaak aan de kaak in de Tweede Kamer. – door Ursie Lambrechts

Samen met SP, PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie, heb ik vragen gesteld over de kwestie aan Verdonk, de minister voor Integratie en Vreemdelingenzaken. Uiteindelijk volgde er een spoeddebat met de minister.

Volgens de overeenkomst met de Kongolese ambassade moeten bij de aanvraag tot terugkeer van afgewezen asielzoekers de verslagen van de gehoren worden overgelegd, die informatie en details bevatten over onder meer de activiteiten in het land van herkomst. Dat houdt in dat wij aan een asielzoeker vragen om precies uit de doeken te doen waarom hij of zij voor het regime is gevlucht, inclusief alle redenen waarom deze persoon mogelijk in conflict kan zijn met het Kongolese bewind, en vervolgens dragen wij de persoon en betreffende informatie over aan de Kongolese autoriteiten.

Nieuwe benadering

Verdonk meldde dat het meesturen van de vertrouwelijke documenten met de aanvraag tot terugkeer een 'standaardprocedure' voor intern gebruik is. Maar dat riep weer de vraag op, waarom dit alleen standaard is bij de Democratische Republiek Kongo, Kongo Brazzaville en Algerije en niet bij vergelijkbare landen. Volgens Verdonk is dat nu eenmaal zo: "Misschien is daar wel geen rationele verklaring voor," zo zei ze in het door D66 gevraagde spoeddebat. Dat niet alles even rationeel is, blijkt ook uit het feit dat documenten met gevoelige informatie door de vreemde-

lingenpolitie naar de IND worden gezonden, terwijl deze door diezelfde IND zijn opgesteld.

Verder benadrukte Verdonk dat er nooit bekendgemaakt wordt aan de Kongolese autoriteiten dat het om ex-asielzoekers gaat. De minister heeft echter een overeenkomst met Kongo afgesloten die groepsgewijze uitzettingen per charter mogelijk maakt. Volgens een persbericht van haar ministerie gaat deze overeenkomst over 'de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers'. Verdonk erkent inmiddels dat de Kongolese autoriteiten dus wel degelijk op de hoogte zijn dat iedereen die volgens deze procedure teruggaat naar Kongo een afgewezen asielzoeker is. De minister heeft beloofd dat dit soort fouten bij het sturen van persberichten nooit meer voor zullen komen.

Daarnaast wilde D66 weten, waarom de Kongolese immigratiedienst DGM door onder meer het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten tevens als een geheime dienst wordt beschouwd, maar door Nederland niet. Medewerkers van DGM worden door Nederland uitgenodigd om hier met Kongolese asielzoekers te spreken over hun terugkeer. Tot 2002 werd de DGM ook door Nederland als een geheime dienst beschouwd; na 2002 opeens niet meer. Welke redenen ten grondslag liggen aan de nieuwe benadering kon Verdonk niet melden. Wel meldde zij dit niet relevant genoeg te vinden om na te gaan bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Overigens heeft een ruime meerderheid in

de Tweede Kamer een motie aangenomen, waarin gevraagd wordt om een onderzoek naar de DGM.

Naar de rechter

Halverwege het debat kwam Verdonk met een even geruststellende als verrassende mededeling: ook de IND had zich gereïseerd dat het terugkeerdokument, dat de aanleiding vormde voor het spoeddebat inderdaad voor verschillende uitleg vatbaar was. Daarom was de tekst halverwege januari al aangepast. De passage waarin de verslagen van gehoor werden genoemd, was in zijn geheel vervallen. Daardoor waren de documenten van Kongo, Kongo Brazzaville en Algerije al drie maanden gelijk aan die van vergelijkbare landen.

De minister, de IND en de Tweede-Kamerfracties van VVD en CDA uitten harde beschuldigingen naar personen en organisaties die om opheldering vroegen over de oude terugkeerdokument. Minister Verdonk sprak in het debat van "tendentieuze herichtgeving" en "op zijn minst tendentieuze lezen". Die felle reacties zijn opmerkelijk aangezien de IND in januari zelf tot de conclusie kwam dat de besproken passage in het terugkeerdokument wel degelijk aanleiding gaf tot misverstanden.

Ten slotte wil ik opmerken dat er meer duidelijkheid moet komen over wat voor deals er bestaan tussen Justitie en dubieuze regimes. Bovendien heeft de Kamer de afgelopen jaren bij herhaling om inzage in bovengenoemde documenten gevraagd. Verdonk heeft inzage altijd geweigerd. Nu bereikt dit soort informatie ons alleen maar via belangenorganisaties en via de media, omdat zij de stukken via de rechter afdwingen. Het kan toch niet zo zijn dat de Kamer straks naar de rechter moet stappen om informatie van de minister te krijgen?

Ursie Lambrechts is lid van de Tweede Kamer voor D66.

Vrijheid en Veiligheid

In een tijd waarin angst ervoor zorgt dat mensen- en burgerrechten flagrant worden geschonden, dienen liberalen te voorkomen dat er een substantiële verschuiving in het evenwicht tussen veiligheid en burgerrechten plaats vindt. Dit is het thema van de 53ste Congres van Liberal International in Sofia, Bulgarije 12-14 mei. – door Jasper Veen

Politiek van de angst is een instrument dat door regeringen wereldwijd gebruikt wordt om hun macht te vergroten. Politici gebruiken gebeurtenissen, met name die die de veiligheid bedreigen, om een gevoel van angst onder de bevolking te creëren om goedkeuring voor beleid te krijgen, die ze normaliter nooit zouden krijgen.

Conservatief veiligheidsthema

Regeringen vragen burgers rechten op te geven in ruil voor meer veiligheid. Als reactie op 11 september introduceerde Amerika de 'Patriot Act', die de overheid meer controle gaf ten koste van individuele rechten. Vele landen volgden haar voorbeeld door ook nieuwe anti-terrorisme wetgeving te introduceren. Het lijkt alsof elke terroristische aanslag gevolgd wordt door de introductie van nieuwe wetgeving die

een verdere aanslag op onze burgerrechten inhoudt, in plaats van te kijken naar de mogelijke oorzaken die hebben geleid tot de inbreuk op de veiligheid. Veelal biedt de bestaande wetgeving voldoende mogelijkheden om terrorisme aan te pakken.

De politiek van de angst is een gevaar voor elke democratie. Wanneer een overheid angst gebruikt om een gevoel van permanente dreiging te creëren, ontstaat er een relatie tussen de bevolking en haar vertegenwoordigers die gebaseerd is op veiligheid in plaats van vrijheid. Zorgelijk is dat het conservatieve veiligheidsthema op de rechtervleugel en de linkervleugel van het politieke spectrum populistisch gebruikt wordt. Het is aan liberalen, met hun nadruk op vrijheid en burgerrechten, om deze cyclus van terroristische aanslagen

Foto: Liberal International

gevolgd door de beknotting van overheden op burgerrechten te breken of we riskeren een 'Orwelliaanse' staat te creëren.

Basiswaarden ondermijnen

Beleidsmakers moeten een moment van reflectie inbouwen en hun aandacht richten op het aanpakken van terrorisme binnen het raamwerk van een vrije en open samenleving. In de pogingen de dreiging van terrorisme weg te nemen, moeten de basiswaarden van vrijheid en mensenrechten -die het terrorisme juist tracht te vernietigen- niet ondermijnd worden.

De auteur is Political Advisor bij Liberal International in Londen.

Column

Nederlandse democratie als exportproduct?

Wat doet een bestuurslid van D66 in Nairobi, Kenia? Bevorderen van meerpartijdemocratie? In Kenia? Werkt zoiets? Om dat eens met eigen ogen te aanschouwen ondernam ik twee weken geleden mijn eerste missie voor het Instituut voor Meerpartijen Democratie (IMD).

IMD is opgericht door zo'n beetje alle partijen die in het ons parlement zijn vertegenwoordigd. Ik vertegenwoordig D66 in het bestuur van IMD. Op dit moment werkt IMD met 13 ontwikkelingslanden samen. Met de partijen in elk van die 13 landen wordt bekeken op welke manier een stabiele meerpartijdemocratie kan worden opgebouwd. Dat is geen sinecure en de Nederlandse situatie overplanten is er niet bij! Succes vraagt om grote omzichtigheid en zorgvuldig maatwerk. In de landen waarmee IMD werkt bestaan partijen vaak alleen als 'postbus', 'briefcase parties' noemen ze die in Kenia. De leiders hebben meestal nauwelijks of geen achterban en leveren in verkiezingstijd felle man-tot-man gevechten.

Verkiezingsprogramma's waarmee partijen zich onderscheiden van andere bestaan eigenlijk niet. Stabiele democratische partijstructuren, daar is iedereen het over eens, zijn een voorwaarde om een land op een verantwoorde manier te besturen. De vraag is nu natuurlijk of wij daar dan een bijdrage aan kunnen leveren? Is dat niet pretentius? Mijn antwoord na deze missie: nee, dat kan. Maar wel heel voorzichtig en met veel diplomatiek gemanoeuveer.

In Kenia heeft IMD met de Keniaanse partijen een Centrum voor Meerpartijen Democratie opgericht. Voor ons lijkt dat een makkie, maar voor veel van die partijen is het de eerste keer dat ze met elkaar om de tafel zitten! Ze zijn het inmiddels met elkaar eens geworden dat samenwerking loont. Ze gaan nu aan de slag om van hun partijen echte partijen te maken met een duidelijk en onderscheidend programma, betalende leden en vertegenwoordiging in het hele land. In Ghana werkt de aanpak ook. Daar hebben partijen voor de eerste keer in de geschiedenis verkiezingsdebatten gehouden! En ook in Tanzania heeft de grootste regeringspartij ingestemd met televisiedebatten waarin nota bene alle deelnemende partijen dezelfde spreektijd kregen.

De opzet en aanpak van IMD is uniek in de wereld: wij doen zelf wat we aan anderen vragen, namelijk als partijen samenwerken en over onze eigen schaduw heenstappen. Daarom zijn we geloofwaardige partners voor onze politieke collega's in ontwikkelingslanden. Dus toch export van de Nederlandse democratie? Van beginselen als samenwerking, respect, dialoog, consensus en dergelijke ja, graag, maar opdringen van onze structuur, nee, natuurlijk!

*Simone Filippini
Internationaal Secretaris*

IDI Autumn Academy 2004

From Braindrain to Brainpower II

Naast vele bilaterale projecten organiseert het Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) jaarlijks een multilaterale conferentie. Dit jaar zal deze multilaterale conferentie, de Spring Academy, plaatsvinden in Sofia, Bulgarije van 9 tot en met 11 mei – door Elisabeth Oppenhuis de Jong

De Spring Academy is het vervolg op de succesvolle Autumn Academy, waarover u in het vorige nummer van Democrats heeft kunnen lezen.

De Autumn Academy vond plaats in Krakow, Polen, van 15 tot en met 17 november.

Tijdens de Autumn Academy werd er met name aandacht besteed aan de economische, politieke en sociale gevolgen van braindrain in Centraal en Oost Europa.

De keuze van het thema braindrain lag in het feit dat veel van de EU kandidaat lidstaten grote problemen ondervinden met de transitie van een centrale economie naar een

kenniseconomie. Een gevolg hiervan is dat jonge, hoogopgeleide mensen hun land verlaten, op zoek naar een betere toekomst elders.

De discussies en lezingen van de Autumn Academy hebben geresulteerd in een resolutie, die als richtlijn moet dienen voor een nieuw beleid gericht op het aanpakken van de negatieve effecten van braindrain. Deze resolutie vormt de basis van de Spring Academy.

De nadruk zal tijdens de Spring Academy liggen op de sectoren onderwijs, economie en beleid en het doel is om tot vergaande en

bruikbare resoluties voor beleid op deze vlakken te komen. Interessante sprekers met expertise van bovengenoemde gebieden, zullen hun bijdrage leveren. Boris Dittrich en Lord Alderdice, lid van het Britse House of Lords voor de Liberal Democrats, hebben reeds bevestigd.

Met het oog op de consistentie hebben we de deelnemers van de Autumn Academy wederom uitgenodigd om deel te nemen, maar deze keer is aan elke deelnemer gevraagd om een parlementariër van zijn of haar partij mee. Het gaat om vertegenwoordigers van zusterpartijen uit Kroatië,

Het IDI Bestuur bestaat uit:

Simone Filippini, Voorzitter en Internationaal Secretaris D66
Menno Witteveen, Penningmeester
Dennis Hesseling, Lid voor Communicatie

Macedonië, Servië, Roemenië, Turkije, Bulgarije en Bosnië.

De hoop en bedoeling is, dat de afgevaardigde parlementariërs de uitkomsten van de Spring Academy mee zullen nemen naar hun nationale parlementen, om het onderwerp op die manier op de verschillende nationale agenda's te krijgen.

Voor meer informatie over de Spring Academy kunt u contact opnemen met Elisabeth Oppenhuis de Jong (e.oppenhuisdejong@d66.nl). Ook zal regelmatig meer informatie verschijnen op de Engelstalige website van D66, www.democrats.nl.

Nieuwe samenwerking: IDI in de Oekraïne

Sinds de onafhankelijkheid in 1991 werd Oekraïne geregeerd door strakke overheidscontrole en corruptie. Voor economische hervormingen, privatisering en burgerlijke vrijheden was geen ruimte, het regime keek meer naar Rusland dan naar Europa. Hieraan lijkt de vreedzame Oranje Revolutie van de laatste maanden van 2004 een eind gemaakt te hebben. De nieuwe president Viktor Yushchenko wil zijn land naar vrijheid en welvaart leiden en in de toekomst een lidmaatschap van de Europese Unie. – door Emily van de Vijver

De wisseling van de macht in Oekraïne is uiteindelijk snel en gewelddoos gegaan. Wat de regering van Yushchenko precies voor het land kan betekenen is nog niet duidelijk: er moet veel gebeuren en kan hij al zijn beloftes waarmaken? De D66 stichting Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) onderhoudt contacten met politieke partijen en bewegingen in Midden- en Oost-Europa en ondersteunt democratiseringsprocessen in deze regio. Met de nieuwe regering ligt wat D66 en andere partijen in de ELDR de weg vrij om Oekraïne te ondersteunen in haar weg naar democratisering en een eventueel lidmaatschap van de EU. Zo ontstond begin dit jaar het plan om -voor het eerst verenigd in een ELDR-delegatie- een gezamenlijk bezoek te brengen aan Kiev. Doel: het vinden van geschikte partners om een liberale samenwerking op te zetten ter ondersteuning van de (Europees georiënteerde) democratische

ringsbeweging en het liberale gedachtegoed in Oekraïne.

Grote transitie

Begin maart arriveerde de ELDR-delegatie in Kiev voor een vierdaags bezoek. De delegatie bestond uit vertegenwoordigers van IDI, de twee Zweedse liberale partijen, de Deense stichting SILBA en partij Venstre, de Duitse Friedrich Naumann Stiftung, LYMEC en de Britse LibDems. De delegatie stond onder leiding van ELDR-bestuurslid Wilfried Derksen. Tijdens het verblijf in Kiev sprak de delegatie met vertegenwoordigers van vier Oekraïense politieke partijen: de European Party of Ukraine, de Motherland Party (partij van Yuliya Tymoshenko), de People's Order Party en de Liberal Party of Ukraine. Naast deze politieke partijen, sprak de delegatie met het Amerikaanse NDI, de Delegation of the European Commission en een minister uit de

Oekraïense regering, om zich te laten informeren over het politieke landschap en de nieuwe politieke verhoudingen.

Het bezoek aan Kiev was zeer intensief: een vol programma met vele informatieve gesprekken. Het politieke landschap bleek veel ingewikkelder dan in Nederland in de kranten te lezen is. Hoewel de politieke beweging van Viktor Yushchenko democratisch en pro-Europees is, dreigt het gevaar voor een eenpartijstelsel: Oekraïense politieke partijen sluiten zich liever bij een blok van regeringspartijen aan, dan dat ze oppositie voeren. Een andere conclusie van de missie is, dat er niet een grote liberale partij of beweging bestaat waar de ELDR-partijen vanzelfsprekend aansluiting bij vinden. Wel hebben we meerdere veelbelovende mensen gesproken en is er zeker grond voor samenwerking. Het land zit midden in een grote transitie en heeft daarbij alle hulp nodig die het kan krijgen.

Duurzame bijdrage

Het IDI heeft de intentie samenwerking met Oekraïense partijen verder uit te werken. Gezien de veelheid aan werk, doet het IDI doen dit bij voorkeur in multilateraal verband. Het IDI zal vanaf dit jaar Oekraïense politieke vertegenwoordigers uitnodigen voor haar multilaterale projecten, zoals de jaarlijkse Academy. Later dit jaar zal eveneens een tweede politieke missie naar Kiev georganiseerd worden. Doel van deze tweede (ELDR)missie, waar D66 Europarlementariër Sophie in 't Veld aan deel zal nemen, is de liberale politieke banden met Oekraïne verder vorm te geven. Tevens zal onderzocht worden of dit jaar nog een seminar in het kader van het wereldwijde "Win with Women"-initiatief georganiseerd kan worden. Het was schokkend te constateren dat slechts 2% van de 450 leden van het Oekraïense parlement vrouw is.

Zoals gezegd, er is veel te doen en het IDI hoopt een duurzame bijdrage te kunnen leveren aan de verdere democratisering van Oekraïne.

Voor meer informatie over het IDI en haar projecten surf naar www.d66.nl/idi of www.democrats.nl.

Instituut voor Meerpartijen Democratie

D66 in Afrika

Het nIMD (Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie) werd in april 2000 opgericht door verschillende Nederlandse politieke partijen. D66 is vanaf de oprichting betrokken bij het IMD, samen met CDA, VVD, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie en SGP. – door Chantal Langejans

Het IMD heeft als doelstelling democratiseringsprocessen te stimuleren en te ondersteunen in jonge democratieën in Latijns-Amerika, Afrika en Azië. De nadruk ligt op het creëren van een goed functionerend en duurzaam meerpartijenstelsel, door bijvoorbeeld politieke partijen te helpen een goede partijorganisatie op te bouwen, door kennisoverdracht met betrekking tot de instituties, principes en processen die ten grondslag liggen aan een meerpartijenstelsel en het bevorderen van interactie tussen politieke partijen. Momenteel is het IMD in 13 landen actief: Bolivia, Guatemala, Suriname, Ghana, Kenia, Malawi, Mali, Tanzania, Mozambique, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika en Indonesië. D66 draagt samen met de PvdA verantwoordelijkheid voor de programma's in Guatemala, Suriname en Zimbabwe.

Uitgelicht: Zimbabwe

De algemene verkiezingen in Zimbabwe, op 31 maart 2005, kenden geen verrassende

uitslag, de ZANU-PF partij van president Robert Mugabe won met 59,6% van de stemmen. De grootste oppositiepartij, MDC (Movement for Democratic Change), behaalde 39,5% en krijgt daarmee 41 zetels in het parlement, tegen 78 zetels voor ZANU(-PF). Daarnaast heeft Mugabe de bevoegdheid zelf nog 30 mensen te benoemen in het parlement, waardoor zijn partij een tweederde meerderheid heeft gekregen. Inmiddels zijn er al talloze beschuldigingen van fraude, manipulatie en bedreiging van kiezers geuit tegen de zittende regering van Mugabe. Er waren geen onafhankelijke waarnemers aanwezig. De uitslag is twijfelachtig en er lijkt geen sprake van vrije algemene verkiezingen te zijn geweest. Een stabiele democratie met een meerpartijenstelsel lijkt nog ver weg. Het IMD faciliteert activiteiten vanuit Zuid-Afrika die politieke hervormingen in Zimbabwe bevorderen en steunt organisaties, in Zimbabwe en daaromheen, die democratiseringsprocessen voorstaan en bevoor-

Foto: nIMD

ren. Hierbij ligt de nadruk op het vergroten van de mogelijkheden van democratische politieke partijen. Er wordt gericht op een dialoog tussen de verschillende organisaties en partijen die democratiseringsprocessen voorstaan, om zo tot de opbouw van een democratische cultuur in Zimbabwe te komen, overeenstemming te bereiken en mogelijke beleidsmaatregelen af te spreken voor een mogelijke overgangssituatie na de

heerschappij van president Mugabe. Het IMD werkt hierbij samen met enkele andere organisaties die gevestigd zijn in Zuid-Afrika, zoals IDASA, een belangrijke NGO die werkzaam is in meerdere Afrikaanse landen.

Voor meer informatie over de projecten in Zimbabwe kunt u contact opnemen met Chantal Langejans op het Internationaal Secretariaat.

IMD workshop Sofia

Op het komende "Freedom and Security" congres van Liberal International, dat van 12 tot en met 14 mei wordt gehouden in Sofia, zal het IMD wederom een roundtable organiseren.

De roundtable "From opposition to Government: Translating ideas into policy" zal in het teken staan van hoe politieke partijen zich kunnen voorbereiden, of wat zij dienen te doen, wanneer zij ineens vanuit een oppositionele rol regeringsverantwoordelijk-

heid krijgen en gevraagd worden om beleid te maken.

Recente revoluties zoals onlangs in de Oekraïne en Georgië hebben dit zeer belangrijke onderwerp nog eens scherp onder de aandacht gebracht. Het blijkt dat vele nieuw gekozen volksvertegenwoordigers, regeringsfunctionarissen en politieke partijen, eenmaal aan de macht, niet goed om kunnen gaan met hun nieuwe democratische verworvenheden.

Vaak zitten zij letterlijk achter hun bureau en vragen zich af: wat nu? Veelal trekt de leider binnen een partij alle macht naar zich toe en dicteert 'zijn' volksvertegenwoordigers wat het beleid zou moeten zijn, zoals we zien in Georgië.

Boris Dittrich zal spreken over zijn ervaringen in Nederland waar een kleinere partij, zoals D66, in coalitieverband haar ideeën dient te verwezenlijken. Micheal Eizenga, president van de Liberal Party of Canada, zal ingaan op de situatie die wel eens gek্ষend een 'dictatuur tussen verkiezingen' wordt genoemd, zoals in Canada en Groot-

Britannië, waar de regeringspartij zo'n overweldigende meerderheid geniet dat de oppositie nauwelijks invloed heeft.

Verder zullen bij de roundtable een aantal mensen aanwezig zijn uit de Kaukasus, Latijns Amerika, Azië en Afrika die hun ervaringen voor het voetlicht zullen brengen.

'D66 in IMD'

Simone Filippini, IMD-bestuurslid
Jan-Willem Bertens, IMD Raad van Toezicht
Margriet de Jong, IMD Raad van Toezicht
Wilfried Derksen, IMD Raad van Toezicht

Uit de Kamers

Eurojust

In de laatste decennia heeft Europa in steeds groter mate te maken gekregen met zware, grensoverschrijdende, georganiseerde criminaliteit. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan terroristische activiteiten. Om deze criminaliteit op efficiënte wijze te kunnen bestrijden heeft de Europese Raad van Tampere in 1999 besloten tot de oprichting van Eurojust. Een delegatie van Eerste Kamerleden heeft onlangs een bezoek gebracht aan het in Den Haag gevestigde Eurojust. Hans Engels, Eerste Kamerlid namens D66, leidde als voorzitter van de vaste Kamercommissie voor de Europese JBZ-Raad deze delegatie. - door Hans Engels

Vóór de oprichting van Eurojust werkten nationale opsporingsdiensten en vervolgingsinstanties van de afzonderlijke lidstaten vaak langs elkaar heen als het gaat om grensoverschrijdende criminaliteit. Met de komst van Eurojust is het de bedoeling dat opsporing- en vervolgingsactiviteiten in de Europese Unie meer gecoördineerd verlopen. Door de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten te bevorderen, door het coördineren van onderzoeken en vervolgingen, door informatie-uitwisseling omtrent verdachten, strafzaken, veroordelingen etc.

en door aanbevelingen te doen aan de lidstaten wat betreft het uit de weg ruimen van eventuele obstakels in nationale wetgeving, probeert Eurojust de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit efficiënter te maken. Een voorbeeld is het onlangs ingevoerde Europese arrestatiebevel.

Elke lidstaat kan één lid van het College van Eurojust benoemen. Deze leden van het College zijn over het algemeen rechters, officiers van justitie of politieofficieren met vergelijkbare bevoegdheden. Zij komen in actie

op het moment dat afzonderlijke lidstaten zaken aandragen. Het gaat hierbij vooral om zaken in de sfeer van terrorisme, drugshandel, fraude, mensenhandel, autodiefstal en corruptie. Nederland draagt weinig zaken aan bij Eurojust, de reden hiervan is dat Nederland meer een doorgangslid is. Nederland wordt echter wel veel door andere landen aangezocht voor een onderzoek.

Sinds de oprichting van Eurojust bestaat ook de 'Joint Supervisory Board (JSB). Dit onafhankelijke, controlerende lichaam zorgt er

voor dat bijvoorbeeld de rechten van verdachten beschermd worden en heeft inzage in alle documenten en gegevens die gebruikt worden in de zaken die in behandeling worden genomen. Ook is er een 'data protection officer' die toezicht houdt en is er op het financiële vlak een rekenkamer in het leven geroepen.

Ondanks al deze toezicht- en controlemogelijkheden, pleit de Eerste Kamerfractie van D66 toch voor een grotere invloed van het Europees Parlement en de nationale parlementen. Deze hebben tot op heden weinig mogelijkheden om Eurojust te controleren. In de Europese grondwet worden deze mogelijkheden echter vergroot, een aspect van de grondwet dat door de Eerste Kamerfractie van D66 van harte wordt ondersteund.

Hans Engels is lid van de Eerste Kamer voor D66.

Uit Europa

Europese sprookjes voor het slapen gaan

Op 1 juni krijgen de Nederlandse burgers voor het eerst sinds 1815 weer de gelegenheid zich uit te spreken in een nationaal referendum, en wel over de ratificatie van de Europese Grondwet. Dit illustreert goed het grote belang dat we hechten aan die Grondwet. Het publieke debat over de voors en tegens van de Europese Grondwet begint op gang te komen, en als altijd wordt er weer gegrossierd in Euro-sprookjes, mythen en spookverhalen. Leuk om je kinderen mee te vermaken, maar niet goed voor een serieuze meningsvorming. - door Sophie in 't Veld

De tegenstanders van de Europese Grondwet bevinden zich vooral aan de linker en rechter uitersten van het politieke spectrum. Zo voeren zowel Geert Wilders als Jan Marijnissen fel campagne tegen de Europese Grondwet. "Strange bedfellows", noemen de Britten dat.

Geert Wilders vertelt graag het Oosterse sprookje van Duizend-en-één-Nacht: met een "Ja" tegen de Grondwet verandert Nederland als bij toverslag in een sultanaat, compleet met harem en kromzwaarden. Dit is maar een sprookje: in de werkelijkheid staat de Grondwet los van de toetreding van Turkije, dus zowel voor- als tegenstanders van toe-

trekking kunnen met een gerust hart vóór de grondwet stemmen.

De SP vertelt graag het spookverhaal van het Grote Boze Brussel en de zeven geitjes. Volgens de SP wordt Europa een superstaat, die de machteloze lidstaten opslokt. Het harige Brusselse monster wordt volgens de SP ondemocratischer met de nieuwe Grondwet. Wie bang is voor dit monster onder zijn bed kan ik geruststellen: met de nieuwe Grondwet wordt Europa democratischer en slagvaardiger, twee belangrijke eisen van D66. De verlamme veto's worden grotendeels afgeschaft, het Europees Parlement wordt op vrijwel alle terreinen

volledig medewetgever, de nationale parlementen en de decentrale overheden kunnen Europese wetsvoorstellen afschieten, de Raad vergadert niet langer achter gesloten deuren, en er komt een Europees burgerinitiatief.

Maar het Grote SP-sprookjesboek is een dikke pil, en bevat nog véél meer enge verhalen. Bijvoorbeeld het sprookje waarin de Boze Brusselse Heks heel Europa omtovert tot een dorre vlakte, waar een gure wind waait en mens en natuur langzaam afsterven. Ook dit behoort tot het rijk der fabelen. Geen grondwet ter wereld - zelfs niet de Nederlandse - bevat zoveel sociale- en milieudoelstellingen

als de Europese Grondwet. Natuurlijk streeft de EU naar vrede, vrijheid, democratie, gelijkheid en mensenrechten. Maar daarnaast bovendien naar duurzame ontwikkeling, volledige werkgelegenheid, sociale vooruitgang, en een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu. De EU bestrijdt sociale uitsluiting en discriminatie, bevordert sociale rechtvaardigheid, solidariteit en nog veel meer. Als in een sprookje bleek de Heks eigenlijk een Goede Fee te zijn....

Wie zich goed wil voorbereiden op het referendum, kan maar beter het sprookjesboek weggelaten, en zich een mening vormen aan de hand van de tekst van de Grondwet. Dan blijkt de werkelijkheid helemaal niet zo griezelig te zijn!

Doe je oogjes maar toe, Grondwet-tegenstanders, en slaap zacht....

Sophie in 't Veld is D66-delegatieleider in het Europees Parlement.

Werken in het ELDR Bestuur.

Sinds november 2003 ben ik vice-president in het bestuur van de ELDR, de partij van Europese Liberalen en Democraten. In de ELDR verenigen zich liberale en democratische partijen uit Europa. Het is een pluriforme organisatie met liberalen van diverse pluimage, maar met een gezamenlijke Europese hervormingsagenda. - door Wilfried Derksen

Het bestuur wordt gevormd door de president, de penningmeester en negen vice-presidenten. Onder meer op mijn aandringen werkt het bestuur inmiddels met een portefeuilleverdeling. Ik houd mij bezig met lidmaatschapszaken. Dat doe ik door het voorzitten van de Memberships Affairs Committee. Deze commissie doet aanbevelingen over lidmaatschapsaanvragen maar ook aanvragen voor roeyment. Daarnaast is de commissie verantwoordelijk voor contacten met lidpartijen. Vanuit deze commissie zal ik op de komende Council van de ELDR op 14

mei a.s. in Sofia voorstellen om akkoord te gaan met de lidmaatschapsaanvragen van de Burgeralliantie van Servië, een oude partner van D66. Mijn bezoek aan hun partijcongres versterkte mijn overtuiging dat deze partij erg dicht bij ons staat. Ook zal de aanvraag van de Democratische Convergence van Catalonië worden aanbevolen.

Een tweede poot van mijn werk is de coördination meeting. Dat is een bijeenkomst van de aan lidpartijen verbonden stichtingen die projecten in Centraal en Oost-Europa onder-

steunen, zoals IDI. In die bijeenkomst probeeren wij het werk van de stichtingen op elkaar af te stemmen. Dit heeft dit jaar al geleid tot de eerste gezamenlijke missie van de ELDR, de stichtingen en LYMEC naar Oekraïne. (zie het verslag van Emily van de Vijver. Het vele goede werk van de stichtingen kan door samenwerking nog veel effectiever worden. Ook het van elkaar weten wat er gebeurt is erg nuttig.

In de ELDR Partij volgen wij de ontwikkelingen in de fractie in het Europees Parlement,

de fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE). In deze fractie werken de ELDR-afgevaardigden, zoals Sophie in 't Veld samen met Europees-gezinden centropartijen uit Frankrijk, Italië en o.a. Litouwen. Deze verbreding van de oude ELDR-fractie leidt tot een meer relevante positie in het Europees Parlement en daarmee ook de invloed van de lidpartijen. D66 maakt op deze wijze deel uit van de derde fractie in het Europees Parlement, een relevante machtsfactor.

Na anderhalf jaar werk heb ik niet het gevoel uitbestuurd te zijn. De ELDR kan nog verder groeien naar een Europese partij, waarin de nationale partijen niet alleen via het Europees Parlement maar ook direct samenwerken. Ik doe het met plezier vanuit mijn ideaal: een sterk liberaal-democratisch Europa.

Wilfried Derksen is Vice-president ELDR

Liberaal jongeren in Moldavië

Op 6 maart vonden in Moldavië parlementsverkiezingen plaats. Jonge Europese Liberalen organiseerden een waarnemingsmissie. Tjeerd Dierckxens van de Jonge Democraten nam deel aan de missie. – door Tjeerd Dierckxens

Afgelopen zomer heeft de JD verschillende politieke zomerkampen bezocht in de Oekraïne, georganiseerd door de Deense ngo Silba. In overleg met Silba, hebben de JD en de JOVD 'DiDEE' opgezet. Het doel van DiDEE is het bevorderen van politieke participatie van jongeren in Belarus, Oekraïne en Moldavië. Als lid van de Internationale Commissie van de JD was ik betrokken bij de oprichting van dit initiatief. Bezigt met dit project bedachten we dat we wellicht konden proberen een waarnemingsmissie op te zetten naar het voorbeeld van de OSCE, maar dan met overwegend jongeren als waarnemers. Wij geloven dat jongeren hier net zo goed toe in staat zijn, met het voordeel dat de kosten van de missie heel laag zijn.

Met 19 liberale jongeren (18-30 jaar) uit Polen, Zweden, Denemarken, Italië, Duitsland en Nederland bezocht ik begin maart Moldavië. We waren officieel erkende waarnemers en onze resultaten zijn door de OSCE gebruikt in hun onderhandelingen met de Central Election Committee (CEC)

over de uiteindelijke resultaten. De laatste stemuitslag kwam niet overeen met de eerdere resultaten van de CEC. Nadat CEC de eerste resultaten bekend had gemaakt, vroeg de OSCE direct naar onze observaties om een betere positie te garanderen in de gesprekken met de CEC over de uiteindelijke verkiezingsuitslag. De OSCE had lang niet genoeg waarnemers om alle stemlokalen te bemannen. Onze groepen bemanden lokale stemlokalen. Verder hebben onregelmatigheden in de stemprocedure en in de organisatie van de stemlokalen gemeld en gecorrigeerd kunnen worden door het doorgeven van onze observaties aan OSCE. Over het algemeen kunnen de verkiezingen gekarakteriseerd worden als eerlijk en open, maar het schijnt dat er onregelmatigheden hebben plaatsgevonden voor de verkiezingen tussen Moldavische studenten en parlementsleden. Het parlement zou het onmogelijk gemaakt hebben voor de studenten om campagne te voeren voor de oppositie. Wij hebben dit niet meegemaakt, maar de huidige regering lijkt een voordeel hiervan gehad te hebben.

Moldavië is een van de minst bekende en bezochte landen van Europa. Een belangrijke reden voor de geïsoleerde positie van Moldavië ten opzichte van West-Europa zijn de 'Sovjet'-stijl grenscontroles, gekarakteriseerd door hoge visa kosten en militair aandoende ondervragingen. Bovendien is de Moldavische economie hoofdzakelijk gebaseerd op handel met Rusland. Het grootste deel van de bevolking is van Roemeense afkomst, het Russische deel woont in de niet erkende staat 'Transdnistry', en de moslimbevolking wonen hoofdzakelijk in de gedeeltelijk onafhankelijke staat 'Gaugauzia'. De isolatie en instabiliteit van het land zijn factoren die een belangrijke rol hebben gespeeld in het verworden tot één van de armste landen van Europa. Democratie is een nieuw begrip in landen als Moldavië en de inwoners moeten er nog aan wennen. De overgang van een eenpartijstelsel naar een multipartijstelsel kost tijd, er zullen generaties overheen gaan. Een generatieconflict is momenteel aan de

Foto: Tjeerd Dierckxens

gang, omdat de jonge generatie veranderingen willen, en de oudere generatie hierover het algemeen afwijzend tegenoverstaat. Zelfs binnen de families die we bezochten was dit zichtbaar. Het gevaar voor Moldavië is dat als er niet op korte termijn veranderingen zichtbaar worden in het huidige politieke klimaat veel jonge, getalenteerde mensen het land blijven ontvluchten.

Voor meer informatie over het internationale werk van de Jonge Democraten kunt u de website bezoeken www.jongedemocraten.nl/international. Voor verdere informatie over DiDEE verwijst ik u naar www.DiDEE.org. Heeft u nog vragen over de waarnemingsmissie in Moldavië, neemt u dan contact op met Tjeerd Dierckxens op Tjeerd.Inco@jongedemocraten.nl.

Uit het Kenniscentrum

HET ANTI-TERRORISMEBELEID IS EENZIJDIG

Na de moord op Theo van Gogh, de voortijdige ontdekking van enkele beraamde aanslagen en de doodsb bedreigingen aan het adres van een aantal politici is de Nederlandse regering gekomen met een uitgebreid pakket aan anti-terrorisme maatregelen. – door Erik Dees

Ruimere mogelijkheden tot opsporing en vervolging van terroristische activiteiten is het voornaamste doel. Enkele belangrijke maatregelen zijn: uitbreiding van de bevoegdheden van opsporingsinstanties en inlichtingendiensten, intensivering van hun onderlinge samenwerking; toepassing van biometrie bij de controle van reisdocumenten; misdrijven met een terroristisch oogmerk kunnen zwaarder worden gestraft; het treffen van voorbereidingen voor een terroristische aanslag is voortaan strafbaar; terroristische organisaties die voorkomen op terrorismelijsten van de Europese Unie worden verboden; bij acute dreiging krijgt de minister van Justitie 'doorzettingsmacht'.

Gelijkberechting

Dat de regering naar middelen grijpt om elke reële dreiging van terrorisme aan te pakken, is zonder meer gerechtvaardigd. Enkele kritische kanttekeningen zijn echter wel op hun plaats. Het pakket maatregelen oogt eenzijdig repressief en weinig gedifferentieerd. Daarnaast brengen veel maatregelen het gevaar met zich mee, dat burgerrechten geschonden worden zonder dat voldoende duidelijk is dat er een nog groter belang dan de bescherming van persoonsgegevens mee

gediend is. Te weinig focus op preventie. Verreweg de meeste maatregelen zijn erop gericht een al aanwezig gevaar te bezweren. Een stevige focus op preventie ontbreekt, ten onrechte. Het voorkomen, en indien dat onmogelijk is, het indammen van islamitische radicalisering is een belangrijke manier om terrorisme duurzaam te bestrijden. Op een onlangs door het D66 Kenniscentrum en het D66 platform Internationale Veiligheid en Defensie georganiseerde conferentie over de terroristische dreiging werd daartoe een aantal voorstellen gedaan. Eén van de uitkomsten was dat er zoveel mogelijk gedifferentieerd gewerkt moet worden. Kennis van en inzicht in alle stromingen binnen de islam, zowel de gematigde als de radicale, en hun belangrijkste motieven zijn daarvoor onontbeerlijk. Jihad aanhangers zien islamisering als een strijd die gewapenderwijs moet worden gevoerd. Uit deze groep kunnen concrete terroristische activiteiten voortkomen en bestaat er in ieder geval veel steun voor. De autoriteiten hebben de handel en wandel van jihadaanhangers over het algemeen scherp in beeld, hetgeen op zichzelf preventief want afschrikkend kan werken. Er moet bovendien zoveel mogelijk duidelijkheid komen over de vraag waarom een bepaald deel van de mos-

lims kiest voor een radicale geloofsopvatting. Op basis van de antwoorden op deze vragen moet gericht initiatief worden genomen. Het onderwijs biedt zeker mogelijkheden, bijvoorbeeld door te wijzen op landen waar de islam ten volle beleeden kan worden en de gelijkberechting van de islam in westerse landen. Ook moskeeën en imams kunnen een belangrijke rol spelen door te pleiten voor een tolerante, geweldloze en gematigde geloofsopvatting. Verder moeten vooroordelen bestreden worden. Stigmatisering van een hele bevolkingsgroep is zonder meer onrechtvaardig en leidt ongetwijfeld tot uitbreiding van terroristische activiteiten. De overheid en maatschappelijke (zelf)organisaties dienen daarbij het voortouw te nemen.

Aantasting burgerrechten

Van een aantal maatregelen moet worden gevreesd dat bepaalde burgerrechten erdoor in het gedrang komen. Zo is de mogelijkheid om uitzonderingen op de gangbare rechtsregels te maken bij de strafvervolging van terrorismeverdachten in strijd met het principe van een eerlijke rechtsgang. Verder is er het gevaar dat door de toename van bevoegdheden van inlichtingendiensten en politie het aantal opgeslagen persoonsgegevens enorm

groeit. Vaak zal die informatie geen enkele link met terroristische activiteiten hebben. Burgers zullen in veel gevallen niet weten wat over hen bekend is bij de betreffende instanties, hetgeen een aantasting van hun privacy betekent. De meldingsplicht voor burgers die zich op de een of andere manier verdacht gedragen ten slotte is een rondt onzinnige aantasting van de bewegingsvrijheid van burgers. Het zal helemaal niets opleveren, behalve irritaties en onbegrip.

Kortom, naast een aantal maatregelen die het gevaar van een terroristische aanslag moeten bezweren moeten zowel de overheid als de samenleving zoveel mogelijk investeren in preventieve initiatieven. Jongeren moeten weerbaar gemaakt worden tegen de verleiding van het terrorisme. Daarbij is zeker ook een rol weggelegd voor islamitische organisaties. Daarnaast moeten de principes van de democratische rechtsstaat gegarandeerd blijven.

* Voor een verslag van de conferentie zie www.d66.nl/webshop

Colofon

Democrats is een uitgave van de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO), het Kenniscentrum van D66, het Instituut voor Meerpartijdemocratie (IMD) en het Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) op initiatief van het Internationaal Secretariaat van D66. Deze Democrats werd gemaakt door Chantal Langejans, Elisabeth Oppenhuis de Jong en Emily van de Vijver. Met dank aan: Erik Dees, Wilfried Derksen, Thijs Dierckxens, Boris Dittrich, Hans Engels, Simone Filippini, Ursie Lambrechts, Jasper Veen en Sophie in 't Veld. Druk- en zetwerk: Drukkerij Uleman- De Residentie, Zoetermeer. E-mail: international@d66.nl www.d66.nl/internationaalsecretariaat

Internationaal Secretariaat
Postadres: Postbus 660, 2501 CR Den Haag
Bezoekersadres: Laan van Meerdervoort 50, Den Haag
Telefoon: 070-356 60 66 Fax: 070-364 19 17
info@d66.nl, www.d66.nl, www.democrats.nl

Internationale Agenda

3 mei
Voorbereiding inbreng partijcongres
Platform Internationale Veiligheid en Defensie

9-11 mei
IDI Spring Academy 'From BrainDrain to BrainPower II'
Locatie: Sofia, Bulgarije
Voor meer informatie zie www.democrats.nl

12-14 mei
53e Congres van Liberal International
Locatie: Sofia, Bulgarije
Thema: Vrijheid en Veiligheid
Voor meer informatie zie www.liberal-international.org

21 mei
D66 Voorjaarscongres

10 juni
IDI Mini Conferentie voor D66 internationaal experts
Thema: 'Train the Trainer'

14 juni
Nederlandse Special Forces. Spreker: Commandant KCT
Platform Internationale Veiligheid en Defensie
(onder voorbehoud)

Stop oneerlijke concurrentie!

Je moet mensen geen vis geven maar ze leren vissen. Deze succesvolle slogan is voor veel mensen en organisaties het eerste wat er in ze opkomt als je het over ontwikkelingssamenwerking (os) hebt. Het lijkt bijna een open deur: wie is het daar nou niet mee eens? Maar dat blijkt in praktijk flink tegen te vallen. – door Lousewies van der Laan

Want als mensen eenmaal over de kennis en vaardigheden beschikken om zelf handel te gaan drijven dan blijkt de wereldmarkt ze geen eerlijke kans te geven. Door handelsbarrières en landbouwsubsidies kunnen boeren uit ontwikkelingslanden hun producten aan de straatstenen niet kwijt. Dus mensen mogen wel leren vissen maar ze moeten vooral niet gaan proberen om een vishandel op te zetten want dan straft het internationale systeem ze hardhandig af.

Groeiende ongelijkheid

Neem bijvoorbeeld katoen. West-Afrikaanse boeren kunnen goedkoper katoen produceren dan de Amerikaanse katoenboeren. De katoen is bovendien van betere kwaliteit. Maar door de subsidies op katoen (4 miljard per jaar) dumpen Amerikaanse boeren hun producten op de wereldmarkt, waardoor de prijs daalt en de Afrikaanse katoenboeren met hun kwalitatief betere katoen blijven zitten. En Europa is geen haar beter. Per jaar geven we 819 miljoen euro uit om

Europese suikerboeren te subsidiëren. En alsof dat nog niet genoeg oneerlijke concurrentie is, houden we onze markt tot 2009 gesloten voor suiker uit een ontwikkelingsland als Mozambique dat daardoor 38 miljoen euro per jaar misloopt. Suiker en katoen zijn maar twee voorbeelden binnen het landbouwbeleid. Er wordt jaarlijks 70 miljard dollar aan ontwikkelingshulp uitgegeven in de wereld, terwijl ontwikkelingslanden door subsidies en handelsbarrières 100 miljard dollar per jaar mislopen. Geïndustrialiseerde landen geven per dag 1 miljard dollar uit aan landbouwsubsidies. Rijke landen heffen 4 keer zoveel importbelasting op producten uit ontwikkelingslanden dan ze elkaar berekenen. Die cijfers zijn indrukwekkend, maar ze worden echt schokkend als je je realiseert wat dat betekent. Boeren die failliet gaan, honger, kinderen die niet meer naar school kunnen en gezondheidszorg die niet meer te betalen is. De ongelijkheid in de wereld wordt hierdoor steeds groter.

EU-leiders onder druk

Deze absurde situatie blijft in stand omdat de handelsbelangen erg groot zijn. Tegenstanders van het afschaffen van landbouwsubsidies schermen graag met het beeld van de kleine westerse boer die het al zo moeilijk heeft terwijl in werkelijkheid het geld vooral bij de grote boeren terecht komt. Zo ontvangt 10% van de Amerikaanse katoenboeren 79% van de Amerikaanse katoensubsidies. Onlangs heeft George W. Bush in een toespraak verklaard dat de VS bereid zijn hun landbouwsubsidies op te geven als Europa dat ook doet. Dat is een uitspraak die met beide handen moet worden aangegrepen. D66 roept de regering op deze uitspraak te gebruiken om de EU-leiders onder druk te zetten. Zo lang de oneerlijke concurrentie blijft bestaan is het hypocriet om over het wel of niet effectief zijn van ontwikkelingshulp te praten. Die hulp heeft geen kans van slagen als je tegelijkertijd juist ontwikkelingskansen in de kiem smooit ter bescherming van je eigen markten. Je mag wel met ons spelletje monopoly meedoen, maar dan pas als wij de straten al hebben verdeeld. Zo kinderachtig blijven we toch niet!

Lousewies van der Laan is vice-fractievoorzitter voor D66 in de Tweede Kamer

instituut voor meerpartijen democratie

Het NIMD (Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie) werd in april 2000 opgericht door verschillende Nederlandse politieke partijen. D66 is vanaf de oprichting betrokken bij het IMD, samen met CDA, VVD, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie en SGP. Het IMD heeft als doelstelling democratiseringsprocessen te stimuleren en te ondersteunen in jonge democratieën in Latijns-Amerika, Afrika en Azië. De nadruk ligt op het creëren van een goed functionerend en duurzaam meerpartijstelsel, door bijvoorbeeld politieke partijen te helpen een goede partijorganisatie op te bouwen, door kennisoverdracht met betrekking tot de instituties, principes en processen die ten grondslag liggen aan een meerpartijstelsel en het bevorderen van interactie tussen politieke partijen. Voor meer informatie over het IMD kunt u contact opnemen met Emily van de Vijver op het Internationaal Secretariaat.

D66 en IMD Uitgelicht: Tanzania

Momenteel is het IMD in 13 landen actief: Bolivia, Guatemala, Suriname, Ghana, Kenia, Malawi, Mali, Tanzania, Mozambique, Zambia, Zimbabwe, Zuid-Afrika en Indonesië. Sinds augustus van dit jaar werkt D66 mee aan de projecten in Mozambique, Zimbabwe en Tanzania. Op deze projecten werken we samen met de VVD en PvdA. – door Emily van de Vijver

Tanzania bereidt zich voor op de nationale verkiezingen van 30 oktober. President Mkapa zal uit vrije wil vertrekken, een belangrijke stap in het democratische proces van Tanzania. Op het vasteland zullen de verkiezingen relatief vrij en eerlijk zijn. Verwacht wordt dat de huidige minister van Buitenlandse

Zaken J. Kikwete van regeringspartij Chama Cha Mapinduzi (CCM) het presidentschap over de Unie (Tanzania en Zanzibar) zal winnen van de structureel verdeelde en zwakke oppositie. De situatie op Zanzibar is grimmig. Hier is het electoraat dwars door het midden verdeeld sinds de bloedige revolutie

van 1964. De politieke ontwikkelingen en de stijgende spanningen op de archipel hebben invloed op de gehele Unie. Vrije en eerlijke verkiezingen op Zanzibar zullen hoogstwaarschijnlijk leiden tot het verlies van CCM in het voordeel van Civic United Front (CUF), wat weer onacceptabel zal zijn voor CCM. Het politieke veld is structureel ongelijk in Tanzania, inclusief Zanzibar. De media worden gedomineerd door de staat. Alle staatsorganen en ambtenaren bedienen de belangen van CCM en CCM politici worden goed gefinancierd door de staat. Het proces van verzoening tussen CCM en CUF (Muafaka II genaamd) in gang gezet na de geweldadige verkiezingen van 2000, is zo goed als dood.

>>> vervolg op pag. 2

Column

Bent u een op de drie Nederlanders die niet naast een zigeuner wil wonen?

In 2005 is de Roma Decade 2005-2015 – officieel *The Decade of the Roma Inclusion* – van start gegaan. Deze gebeurtenis is vast ongemerkt aan u voorbij gegaan. Toch wil ik er even met u bij stilstaan. Deze Decade is er namelijk niet zomaar.

In Europa, binnen de grenzen van de Europese Unie, wonen meer dan 8 miljoen Roma. Door de toetreding tot de Europese Unie vorig jaar mei van 10 nieuwe landen in Midden- en Zuid-Europa zijn zij onze Europese medeburgers geworden. Althans op papier. In werkelijkheid wordt deze groep mensen op z'n best getolereerd. Roma worden al eeuwen systematisch gediscrimineerd. Tijdens de Holocaust zijn Roma massaal vervolgd zonder dat hieraan veel woorden zijn vuilgemaakt. En helaas worden ze ook vandaag de dag in vrijwel heel Midden-Europa met de nek aangekeken. Die discriminatie heeft geleid tot een sterke achterstandspositie. De meeste Roma leven in belabberde omstandigheden, hebben geen of nauwelijks toegang tot gezondheidszorg, onderwijs of fatsoenlijke huisvesting. De werkloosheid onder Roma blijft ieder jaar toenemen. Tachtig procent van de Roma in Bulgarije en Roemenië leeft onder de armoedegrens. Zelfs in Hongarije is dat nog 40%.

Ondanks alle mooie woorden en voornemens in toetredingsverdragen en nationale actieplannen, en ondanks inspanningen van de Europese Unie en de Raad van Europa is hun situatie de afgelopen jaren eerder verslechterd dan verbeterd. Volgens de Wereldbank vormen de Roma het grootste armoedeprobleem in Europa. En dat probleem is niet gemakkelijk op te lossen.

Vooroordelen tegen Roma zijn diepgeworteld. Ze zouden stinken, stelen en niet willen werken. Vrij recent is de *Atlas van Europese Waarden* verschenen, een onderzoek waarin de nomen en waarden van Europeanen zijn gepeild door middel van enquêtes. Een van de vragen om tolerantie te meten, luidde: "Naast wie zou u niet willen wonen?" Bij de antwoorden konden mensen kiezen uit 12 groepen, van drugsverslaafden tot mensen met een groot gezin. Zigeuners, de Roma, stonden in de afkeer-top-drie van West-Europa op de derde plaats, met 30% van de stemmen. Zo'n beetje een derde van alle Nederlanders wil dus liever niet naast een zigeuner wonen! Toen ik dat las, moest ik denken aan de gemeente Utrecht, die een paar jaar geleden een 'oplossing' had bedacht om zich te ontdoen van een Roma-familie. U herinnert zich dit verhaal misschien ook nog wel. In plaats van een structurele oplossing te zoeken, heeft de gemeente deze ene familie betaald om de gemeente te verlaten... Voor mij stond

deze aanpak min of meer model voor het gedrag van andere Europese landen. Gelukkig hebben inmiddels acht Midden- en Oost-Europese regeringen en verschillende Roma-organisaties, de Wereldbank en de EU besloten de trend te keren. In 2015, aan het einde van de Roma Decade, moeten onderwijs, gezondheidszorg, werkgelegenheid en huisvesting zijn verbeterd. En moeten valse stereotypen over de Roma zijn uitgebannen.

D66 wil ook haar steentje bijdragen. Eind oktober organiseren we samen met een aantal Roma-organisaties uit verschillende Midden-Europese landen een grote conferentie in Roemenië om met Roma over oplossingen voor hun problemen te praten. De Roemeense premier, Calin Popescu-Tariceanu, opent de bijeenkomst: het is dit keer blijkbaar menens!

Simone Filippini
Internationaal
Secretaris

D66 in het IMD

Simone Filippini, IMD-bestuurslid
Jan-Willem Bertens, IMD Raad van Toezicht
Margriet de Jong, IMD Raad van Toezicht
Wilfried Derksen, IMD Raad van Toezicht
Kajsa Ollongren, IMD Raad van Toezicht
Emily van de Vijver, Partijcoördinator D66/IMD

IDI richt de blik op het oosten

Door de uitbreiding van de Europese Unie verandert ook het werkterrein van IDI. Nieuwe lidstaten als Slovenië, Slowakije en Estland hebben immers de EU-test voor goed bestuur doorstaan, en het politieke landschap heeft er een zekere mate van volwassenheid bereikt. Steun van IDI is in zulke landen dan ook niet meer nodig (en overigens ook niet toegestaan onder de subsidievoorwaarden). Hetzelfde zal naar verwachting binnen afzienbare termijn gelden voor de kandidaat-lidstaten Bulgarije en Roemenië. – door Dennis Hesseling

Dit betekent echter niet dat het werk van IDI daarmee afgerond is. Wel zal IDI meer dan voorheen actief worden in landen waar de transitie naar een volwaardige democratie nog in volle gang is. IDI volgt daarmee de lijn die instellingen als de European Bank for Reconstruction and Development (EBRD, de 'Oost-Europa-bank') hebben uitgezet. In dit artikel geef ik aan wat IDI doet in drie landen die op onze hernieuwde belangstelling kunnen rekenen: de Oekraïne, Moldavië en Turkije.

Internationale belangstelling

De Oekraïne kan sinds de Oranjerivoluitie van vorig jaar rekenen op een warme politieke belangstelling vanuit het Westen. Tegelijkertijd is dit een zeer groot land met een fluïde politiek landschap: niet een ideale situatie om als IDI alleen actief te worden. We hebben daarom samen met onze Britse, Duitse, Deense en Zweedse zusterpartijen een delegatie op pad gestuurd om het terrein te verkennen. De eerste ervaringen zijn positief, en later dit jaar zal een meer politieke delegatie naar de Oekraïne volgen. Onze

verwachting is dat we daaruit goede ingangen kunnen vinden om een selectie van partijen of op zijn minst personen te betrekken bij IDI-activiteiten.

Buurland Moldavië doet het minder goed in de internationale belangstelling. In deze oud-Sovjet-republiek zijn de communisten aan de macht, na een verkiezingsoverwinning in maart dit jaar. Het publieke debat is er minder ontwikkeld dan in de Oekraïne. Toch heb ik tijdens mijn bezoek aan Moldavië eerder dit jaar gezien dat er een aantal veelbelovende initiatieven zijn om de liberale oppositie vorm te geven, zowel binnen als buiten het parlement. Zij richten zich daarbij op het initiëren van openbare discussies door het opzetten van denktanks en zelfs eigen media. Het IDI-bestuur heeft besloten om drie Moldavische partijen en bewegingen te ondersteunen door hen uit te nodigen voor IDI-activiteiten in de regio.

Turkije staat van de drie genoemde landen het meest in de belangstelling en is tegelijkertijd het meest omstreden. Niemand betwist dat Turkije grote vorderingen heeft

gemaakt op gebieden als mensenrechten en democratisering; de vraag is wel of die verbeteringen ver genoeg zijn gegaan voor EU-lidmaatschap. IDI is vorig jaar met een fact finding missie naar Turkije geweest om uit te vinden of er partijen of politieke bewegingen waren die de steun van IDI waard waren en konden gebruiken. De regerende AKP is te groot om voor onze steun in aanmerking te komen. Op dit moment werkt IDI dan ook samen met de veel kleinere ARI-beweging, die werkt aan het versterken van de civil society en een grotere participatie in de politiek.

Het werkterrein van IDI verschuift, maar de uitdaging om gelijkgezinde partijen te ondersteunen blijft hetzelfde. Met de kennis en ervaring die binnen D66 aanwezig is moet dat zeker lukken!

Dennis Hesseling is bestuurslid IDI

De Stichting Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) is één van de pilaren waarmee D66 haar betrokkenheid bij democratiseringsprocessen en internationale samenwerking vorm geeft. De achterliggende gedachte is tweërlei. Enerzijds biedt D66 praktische hulp aan geestverwante politieke organisaties. Anderzijds wordt de gedachtevorming over democratie en internationale samenwerking binnen D66 gevoed door een scala aan nieuwe ideeën en ervaringen.

instituut voor meerpartijen democratie

<<< vervolg van pag. 1

Open debat

Drie jaar geleden is het IMD in Tanzania van start gegaan met in eerste instantie een bilateraal programma, waarbij er individueel gewerkt werd met de verschillende politieke partijen. Deze opzet is langzaam over gegaan in een gecombineerd bilateraal en *cross party* programma. Het gemeenschappelijke programma draait inmiddels om het nieuwe *Tanzania Centre for Democracy* (TCD), het resultaat van een gemeenschappelijk strategisch plan en is het raamwerk voor de samenwerkingsovereenkomst tot stand gekomen in de eerste helft van 2005. Het bilaterale programma bestaat voornamelijk uit IMD's lokale consultant professor Liviga. In de aanloop naar de verkiezingen wordt het bilaterale programma stil gelegd en zal na de verkiezingen weer opgepakt worden. In verband met de verkiezingen heeft het *cross party* programma dit jaar juist extra aandacht gekregen. Na de verkiezingen zal het nieuwe politieke landschap geëvalueerd worden.

Het IMD programma heeft een aantal concrete doelen: het versterken van leiderschap en democratische principes; verbeteren van financieel beheer; trainen van trainers; verbeteren van het debat en imago tussen partijen onderling; verhogen van het beleidsvermogen. Aan deze doelen wordt gewerkt door middel van trainingen en workshops op zowel nationaal, regionaal als lokaal niveau, zowel bilateraal als *cross party*. Een voor Tanzania heel uniek project is de organisatie van een politiek debat op televisie. Door middel van dergelijke projecten leren de politieke partijen open op concrete beleidsonderwerpen met elkaar in debat te gaan, iets wat een paar jaar geleden ondenkbaar was. Dit open debat is niet alleen goed voor de samenwerking van politieke partijen, maar ook zeer interessant voor de kiezer. Voor het eerst kan de kiezer zelf zien welke politicus welk standpunt met welke argumenten inneemt. Voor ons een vanzelfsprekendheid.

Geïnteresseerd in het werk van het IMD? Bezoek onze site: www.nimd.org.

Nieuwe IMD studie

Het IMD presenteerde 5 september jl. de studie *No lasting Peace and Prosperity without Democracy & Human Rights; Harnessing debates on the EU's future Financial Instruments* in de sub-committee on Human Rights in het Europese Parlement. Geïnteresseerden kunnen deze studie downloaden via www.nimd.org

Gesprek met Civic Alliance Servië: POLITIEK REGERING OP GLIBBERIG TERREIN

IDI werkt al een aantal jaren in Servië samen met de D66-zusterpartij Civic Alliance of Serbia (CAS). Dit jaar is met de steun van IDI o.a. gewerkt aan een concept Nieuwsbrief over onderwerpen die een meer Europese toekomst dichterbij moeten brengen. Terwijl de voorbereiding voor de herdenking van Srebrenica de aandacht van de media opeiste en opnieuw geruchten gonsden over de verblijfplaats van generaal Mladic, hadden vertegenwoordigers van IDI bij hun laatste bezoek aan Belgrado een gesprek met vice-president Ivan Andric over de partijvisie van CAS. – door Marianne Douma

Andric: "Onze partijvisie 'Waarheid en Verantwoordelijkheid' is gebaseerd op de twee basisprincipes van economische ontwikkeling en mensenrechten. De partij verbindt daaraan de voorwaarde van 'confrontatie met het verleden'. Dit omdat de economie diepgaand moet worden hervormd en niet gerepareerd of gerestaureerd via compromissen. Het betekent dat de kwesties van bezit en eigendomsrecht moeten worden aangepakt. Problemen moeten worden opgelost door de Wet op Denationalisatie en Privatisering."

Desintegratie

De partij bekritiseert de cohabitatie politiek van de huidige regering. Met de huidige regering aan de macht kan er geen vooruitgang worden geboekt richting moderne staat. In de partijvisie is deze regering slechts kunstmatig verdeeld in een zogenaamd democratisch en ondemocratisch blok. Andric: "De enige weg naar modernisering is de politieke nederlaag van deze linkse en rechtse extremisten die nu verenigd zijn in quasi-patriottisme, een instrument ter bescherming van oude ideologieën ter verdediging van geld dat is afgenomen van de mensen."

Civic Alliance stelt dat Servië daarom moet breken met diegenen die de ontwikkeling belemmeren. Dat Servië de donkere kant van de geschiedenis onder ogen moet zien via de Wet op Lustratie (zuivering) en de Wet op Rehabilitatie. Als dat niet gebeurt, kan Servië wel eens opnieuw door de jaren negentig moeten gaan, leidend tot desintegratie van het land, inclusief territoriale desintegratie. Dan zal Servië achterblijven bij zijn buurlanden in

een "sanitair kordon" al dan niet met sancties.

Moderne liberale partij

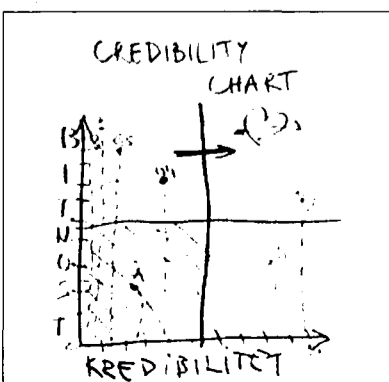
Op vragen over coalities, antwoordt Andric dat voor het begrijpen van de Servische politiek, het essentieel is dat de gewenste doelen voor modernisering identiek zijn. Tolerantie en onderhandelingen zijn anders niet mogelijk. "De huidige regering voedt het primitivisme en de misdaad, dat betekent consolidatie van dat wat ons heeft vernietigd en dat opnieuw zal doen." Civic Alliance ziet de huidige politieke opties als niet gunstig. Het totale beeld vertoont tekenen van

teruggang, in plaats van vooruitgang. Zowel de politieke als de economische hervormingen zijn ongeveer gestopt. De betrekkingen met de internationale gemeenschap zijn verslechterd. De politiek van de regering beweegt zich op glibberig terrein. Daarom benadrukt Civic Alliance "waarheid en verantwoordelijkheid" om niet betrokken te raken bij vage cohabitatie politiek en voortwoekerende corruptie. De relaties met D66 worden zeer gewaardeerd. "Herkenbaar te zijn als een moderne liberale partij in Europa is een belangrijke ondersteuning en onze gemeenschappelijke seminars kunnen die herken-

Het IDI Bestuur bestaat uit:

Simone Filippini, Voorzitter
Menno Witteveen, Penningmeester
Dennis Hesseling, Bestuurslid Communicatie

baarheid alleen maar verhogen." Tijdens de uitvoering van de projecten dit jaar bleek opnieuw die motivatie.

Europa: een plaats waar homo's zich thuis voelen

Alliance of Liberals and Democrats for Europe
Alliance des Démocrates et des Libéraux pour l'Europe

Tijdens de campagne voor de Europese Grondwet kreeg ik vaak van verontrustte mensen de vraag of Brussel het liberale homobeleid in Nederland zou bedreigen. Veel mensen maakten zich ook zorgen over de toetreding van nieuwe landen die een conservatieve kijk op homoseksualiteit zouden hebben. Begrijpelijke angsten, en er zijn inderdaad veel problemen waar een oplossing voor gevonden moet worden, maar Europa is eigenlijk alleen maar goed voor homorechten. - door Sophie in 't Veld

Discriminatie op grond van seksuele geaardheid is expliciet verboden op basis van artikel 13 van het EU-Verdrag. Het Europees Handvest voor Grondrechten, dat is ondertekend door alle Lidstaten en integraal deel uitmaakt van de opzet van de Grondwet, verbiedt eveneens expliciete discriminatie. Echter, zoals zo vaak, gaat een wetswijziging een verandering in houding en mentaliteit voor. Het kost veel actieve inzet en mensen met de moed om ervoor te zorgen dat fundamentele rechten een realiteit voor homo's in heel Europa worden. Een voorbeeld: door het aannemen van een amendement van D66 heeft het Europees Parlement zich uitgesproken voor de erkenning van getrouwde homostellen in alle Lidstaten. De President van het Parlement heeft een rede gehouden ter gelegenheid van de Internationale Dag tegen Homofobie. Het Europees Parlement heeft, ondanks een sterke lobby van het Vaticaan, homofobie en haatredes van politieke en religieuze leiders veroordeeld.

Optimisme

Maar de strijd kan niet alleen in de parlementaire arena worden uitgevochten. Interventies van D66 in een aantal Lidstaten hebben tot heftige reacties en publiek debat geleid - door burgers, media en

politici. Dit toont aan dat homofobie nog wel degelijk bestaat, maar tegelijkertijd heeft het de pleitbezorgers van fundamentele rechten aangespoord om te vechten voor datgene waar ze in geloven. De strijd gaat niet alleen tussen homovriendelijke en homofobische landen. Het is een strijd tussen progressieve en conservatieve krachten in zowel de 'oude' als de 'nieuwe' Lidstaten. Er zijn veel positieve ontwikkelingen in Europa die optimistisch stemmen, met als meest recente voorbeeld de intrede van het huwelijk en het adoptierecht voor homoseksuelen in Spanje.

Discriminerende obstakels

Er is alleen nog veel werk te doen. De Europese Commissie moet zich minder terughoudend opstellen. De Commissie moet erop toezien dat de Europese Fundamentele Rechten gelden voor alle burgers. De erkenning van getrouwde homostellen moet zo snel mogelijk worden bereikt. Discriminerende obstakels voor het vrije verkeer binnen de Europese Unie moeten verdwijnen. Homofobie moet met meer kracht en inzet worden bestreden. Europa moet haar externe beleid actief toepassen, vooral bij het toetredingsproces van kandidaat-lidstaten, om de fundamentele rechten van homoseksuelen in Europa en in de hele wereld veilig te stellen.

2007 zal het Europese Jaar van de Gelijke Kansen worden, bedoeld om mensen meer bewust te maken van hun fundamentele rechten, die door Europa worden gegarandeerd.

D66 zal deze gelegenheid aangrijpen om deze zaken met nog meer energie op de agenda te zetten, en om Europa een plaats te maken waar homo's zich thuis voelen!

Sophie in 't Veld is europarlementariër voor D66 en Vice-voorzitter Intergroep Homorechten

Slowaaks dagboek

Wilfried Derksen, oud internationaal secretaris van D66, is sinds 2004 een van de vice-voorzitters van de ELDR Partij. Op het congres van de ELDR 23 en 24 september jl. was onder andere zijn hervierkiezing aan de orde. Hij doet verslag van de het congres. - door Wilfried Derksen

In de dagen voor het ELDR congres in Bratislava volgen de laatste voorbereidingen. Zondag (18 september) heb ik nog even overleg met Emily van de Vijver, medewerker buitenland van de partij. Wij bespreken nog wat details over de campagne en besluiten nog een foldertje te maken. Mijn boodschap aan het congres zal duidelijk moeten zijn: ik wil verder werken aan de opbouw van een sterke ELDR partij en daar was twee jaar niet genoeg voor. We vragen ons wel af of het gegeven dat twee VVD-kandidaten (Jozias van Aartsen voor het voorzitterschap en Bas Eenhoorn voor penningmeester) voor hetzelfde bestuur het ons niet moeilijk zal maken. Dinsdag maakt het partijbureau het foldertje. Eenvoudig en sober, passend bij de boodschap. Ik heb die dag ook nog even contact met VVD

kandidaat Bas Eenhoorn, een uitstekende penningmeester.

Aan de slag

Donderdag, vroeg op. Ik moet de bus van half zeven halen om via Arnhem op tijd naar Schiphol te reizen. Marlies wenst mij bij mijn vertrek veel succes. D66 zal met een grote delegatie naar Bratislava reizen en de eerste vier afgevaardigden zullen die dag vertrekken. Die

avond heb ik een bestuursvergadering, de laatste die door de Duitse liberaal Werner Hoyer wordt voorgezeten. De laatste puntjes worden op de i gezet voor de voorbereiding van het congres. Vrijdagochtend begint het congres al vroeg. De administratieve sessie van het congres in de council stelt het systeem vast waarmee de bestuursverkiezingen gehouden zullen worden. Het wordt het STV

(Single Transferable Vote-systeem), dat binnen de ELDR eigenlijk alleen door de Britten wordt begrepen. Bij het officiële begin van het congres wordt het duidelijk hoeveel kandidaten er zijn: twee voor het voorzitterschap, een voor penningmeester en zes voor de vier posten van vice-voorzitter. Ik moet concurreren met kandidaten uit Duitsland, Slowakije, Bulgarije, Kosovo en niet te vergeten de premier van Roemenië Calin Popescu-Triceanu. Calin zal het zeker halen. Die middag spreekt Sophie in 't Veld het congres toe. Zij doet dat op overtuigende wijze en de reacties zijn erg positief. D66 heeft zijn gezicht goed laten zien. In de wandelgangen wordt steeds meer gelobbyd. Een aantal partijen zegt steun toe, maar of het voldoende zal zijn moet nog blijken. Vanouds wordt steun gegeven door de Deense Radikale Venstre en de Britse Liberal Democrats. Ook de VVD in de persoon van Hans van Baalen zegt steun toe.

Boodschap

Zaterdagochtend om 10.00 begint de sessie die ik zal voorzitten. Het is de voortzetting van een door mij

gestart debat in mei over Liberalisme in de multiculturele realiteit. Vijf sprekers zullen op het onderwerp ingaan. Daaronder is ook Boris Dittrich. Hij zet de D66 standpunten op dit onderwerp helder uiteen. Het debat duurt ruim anderhalf uur en had nog veel langer door kunnen gaan. Maar rond 11.30 mogen de kandidaten zich presenteren aan het congres. Drie minuten heb ik gekregen en ik ben vastberaden die tijd niet helemaal te gebruiken. Kort zet ik mijn boodschap neer: versterking van de partij. De grootste strijd gaat natuurlijk om het voorzitterschap en beide kandidaten, Jozias van Aartsen en Annemie Neyts mogen in tien minuten ons overtuigen wie de beste kandidaat is. Later op de middag volgt de uitslag: Annemie Neyts wordt de nieuwe voorzitter. Mijn campagne is ook geslaagd: ik mag namens D66 het vice-voorzitterschap nog twee jaar voortzetten. Ik bel naar huis en geef opgelucht door dat het gelukt is. Ik heb er zin in.

Voor meer informatie over de ELDR en het congres in Bratislava zie www.eldr.org.

Vrijhandel met bijvoorbeeld Syrië in 2010

Tien jaar geleden is het Euro-Mediterraan Partnerschap (EMP) - beter bekend als het Barcelona Process - van start gegaan. Aanleiding voor dit initiatief waren het democratisch tekort en de demografische trends in de Maghreb- en Mashrek landen gecombineerd met de economische onevenwichtigheden tussen de zuidelijke en noordelijke oeveren van de Middellandse Zee. Men voorzagt bij de lancering drie enorme uitdagingen: de continuering van regionale conflicten, de economische onderontwikkeling en het gevaar van toenemend Islamitisch fundamentalisme rond het Mediterrane bassin. In antwoord op deze uitdagingen stimuleert het Barcelona Process hervorming op politiek, economisch en sociaal gebied. - door Jasper Veen

Eerste doel van het Barcelona Process is de creatie van een gemeenschappelijk gebied van vrede en stabiliteit. Dit moet bereikt worden door de versterking van politieke en veiligheidsdialogen en het bijdragen aan de oplossing van Israëlisch-Palestijns conflict. Het Barcelona Process is nu gestegen naar de top van Europa's buitenlands beleid en vertegenwoordigt eigenlijk het begin van een nieuw veiligheidsconcept ter vervanging van het Koude Oorlog-con-

cept dat zo lang het Mediterrane beleid gedomineerd heeft. Bovendien hebben de recente terroristische aanslagen in Casablanca, Madrid, London, Sharm-el Sheik nog eens het belang van de Mediterrane en het Midden-Oosten voor Europa's veiligheid onderstreept en is het een belangrijk proces geworden in de Europese strijd tegen het terrorisme.

Tweede doel is het stimuleren van economisch en financieel partnerschap. Dit moet in 2010 leiden tot

een vrijhandelszone tussen de EU, Mahrek- en Maghreb landen. Het omvat een belofte van de EU leden om de impact van de economische hervorming te verzachten. Vooralnog hebben de handelsovereenkomsten slechts een kleine uitwerking op economische groei en armoedeverlichting in het Mediterrane gebied tengevolge van het tekort aan ambitie van de EU, maar ook van de Mashrek- en Maghreb landen onderling. Enerzijds zijn de vereiste hervormingen die nodig zijn voor de marktliberalisering langzaam en inefficiënt, anderzijds blijft de EU de handel in diensten en landbouwproducten van deze landen beperken.

Ten slotte stelt het Barcelona Process zich ten doel een culturele uitwisseling te stimuleren: begrip en verzoening tussen mensen en het stimuleren van politiek pluralisme. Het ultieme doel moet de ontwikkeling van een vrije en florerende burgermaatschappijen worden.

Vertraagd initiatief

Het voornaamste verschil tussen de strategie van democratie promotie in het kader van de EU uitbreiding en in het kader van het Barcelona Process is het vooruitzicht van EU lidmaatschap die afwezig is voor de Maghreb- en Mashrek landen. Bovendien geeft de EU vooralsnog de voorkeur aan veiligheid en regimestabiliteit op de korte termijn ten koste van democratisering en de proliferatie van mensenrechten op de lange termijn. Tien jaar na de lancering van het Barcelona Process heeft de preoccupatie van de EU met de uitbreiding naar het oosten, de concurrentie tussen de EU en de VS in het Midden-Oosten, ambivalentie ten gunste van de leden van de Europese Unie en de heropleving van het Israëlisch-Palestijns conflict het initiatief vertraagd.

Liberal International organiseert daarom een conferentie (5-6 november Mallorca) om het Barcelona Process een stimulans te geven. Het programma laat met

name mensenrechtenactivisten, economen en veiligheidsadviseurs uit de Mashrek en Maghreb aan het woord. Voor meer informatie over deze conferentie in het teken van het Barcelona Process zie www.liberal-international.org.

Jasper Veen is Secretary General van Liberal International

I. Algeria, Egypt, Israel, Jordan, Lebanon, Morocco, the Palestinian Authority, Syria, Tunisia, Turkey

Geïnteresseerd in internationale liberale ontwikkelingen en zusterpartijen uit de gehele wereld? Neem een abonnement op het wekelijkse Liberal International e-mail bulletin (LI news) via www.liberal-international.org

Noten kraken binnen het Koninkrijk

De Nederlandse Antillen. Denk aan zonnige stranden en wuivende palmen. Die heerlijk verkoelende wind, mensen die elkaar verleiden op de zwoele tonen van salsa muziek. Zo zien veel mensen de Nederlandse Antillen: een zorgeloos vakantieparadijs. Toeristen ontgaan de jarenlange worsteling tussen Nederland en de Overzeese Eilandengroep. Maar na jarenlang praten, overleg en nog eens overleg moet er iets gebeuren. Als het aan de Eerste Kamerfractie van D66 ligt, worden er binnenkort knopen doorgemaakt over nieuwe bestuurlijke en staatkundige verhoudingen. - door Gerard Schouw

De komende maanden zal hard gewerkt moeten worden aan een akkoord binnen het Koninkrijk. In dat akkoord moet een oplossing komen voor de bestuurlijke inrichting en de sociaal economische problemen op de eilanden. Meer hulp gekoppeld aan een effectieve uitvoering. En dat mag niet vrijblijvend zijn, de problemen moeten eindelijk eens bij de horens worden gevat. Hiervoor zijn een paar goede redenen.

Onaanvaardbaar

In de eerste plaats gaat het helemaal niet goed met de overheidsfinanciën en het sociaal economische beleid op de Nederlandse Antillen. Overheidstekorten blijven oplopen en de overheidsschuld is schrikbarend hoog. In 2007 mogelijk zelfs boven 120% BBP. De overheid kan hierdoor haar financiële verplichtingen niet waarmaken. Een tweede probleem is de armoede en het koopkrachtverlies voor de

inwoners van de Nederlandse Antillen. De armoede wordt erger door een economische vertrouwenscrisis waardoor investeerders zich terug trekken. Armoede onttrekt zich aan het oog van de meeste vakantiegangers, maar wie de moeite neemt een kijkje te nemen buiten de toeristische trekpleisters ziet een sociale tweedeling die in ons land onaanvaardbaar zou zijn. Bij ons kan dit niet, maar binnen het Koninkrijksverband blijkaar wel!

Bestuurlijke dichtheid

Armoede is een goede voedingsbodem voor criminaliteit. Wie niet veel heeft, heeft nog maar weinig te verliezen. Koeriers, handlangers en stromannen voor drugs en ander smokkelwaar zijn eenvoudig te ronselen. Illegaliteit en wetteloosheid gedijen prima in een klimaat waar drugsgeld de voornaamste brandstof is. Echter een zwarte economie jaagt legale investeerders weg. Zij vertrouwen het niet meer. En ban-

ken staan niet te juichen om hun geld in risicovolle gebieden te investeren.

Deze neerwaartse visuele cirkel moet nu eindelijk eens worden doorbroken. Dat kan door een bestuurlijke verandering. Inmiddels hebben over de bestuurlijke toekomst alle eilandgebieden van de Nederlandse Antillen referenda gehouden. De uitkomst is dat de mensen op Sint Maarten en Curaçao binnen het Koninkrijk willen blijven, met meer rechtstreekse relaties met Nederland zonder tussenkomst van de Antilliaanse regering. De eilanden Bonaire en Saba willen

Vanzelfsprekende reflexen de ijskast in

een directere band met Nederland en tot slot wil Sint Eustatius het Land Nederlandse Antillen behouden.

Dat laatste lijkt mij onverstandig. Een belangrijke bron voor de ellende is immers de trage en ingewik-

kelde besluitvorming door de bestuurlijke dichtheid. Te veel bestuurders gaan over te weinig beslissingen. Het gemis aan daadkracht vertroebelt het zicht op oplossingen. Een echte oplossing lijkt het staatsverband tussen de eilanden te verbreken. Dus één regeringslaag minder.

Conditionering

Een grote barrière voor het oplossen van de problemen is echter het Koninkrijksstatuut. Daarin is het zelfbeschikkingsrecht van de landen binnen het Koninkrijk geregeld. In de praktijk komt het erop neer dat vrijwel elke vingerwijzing vanuit 'Den Haag' door de Nederlandse Antillen wordt gezien als een rechtstreekse aantasting van die zelfbeschikking. De premier van de Nederlandse Antillen, de heer Ys, spreekt dan over de conditionering vanuit Nederland van het zelfbeschikkingsrecht. En dat is de gevoelige plek. Met andere woorden: hulp van Nederland is welkom, maar sturing en controle op de besteding van die hulp onmogelijk. Koloniale sentimenten uit het verleden blokkeren de weg naar een kansrijke toekomst. En dat is jammer. Uiteindelijk is de bevolking van de Nederlandse Antillen hiervan de dupe. Kortom: vanzelfsprekende reflexen de ijskast in, het staatsverband tussen de eilanden verbreken

en tempo maken met concrete afspraken tussen de afzonderlijke eilanden.

Gerard Schouw is lid van de Eerste Kamer voor D66

Internationale Agenda

27 oktober
ELDR Leaders Meeting
Brussel

27-28 oktober
IDI Symposium "Roma, opportuniteiten and challenges"
Bukarest, Roemenië

5-6 november
Liberal International Executive Meeting
Mallorca

5 november
IDI Session on Human Rights
Mallorca

25 november
Seminar "Environment and the Lisbon Strategy"
Roemenië

Colofon democrats

Democrats is een uitgave van de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO), het Kenniscentrum van D66, het Instituut voor Meerpartijdemocratie (IMD) en het Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) op initiatief van het Internationaal Secretariaat van D66. Democrats werd gemaakt door Emily van de Vijver.

Met dank aan: Wilfried Derksen, Marianne Douma, Simone Filippini, Dennis Hesseling, Louisewies van der Laan, Niels Lestrade, Elisabeth Oppenhuis de Jong, Gerard Schouw, Jasper Veen, Sophie in 't Veld
Druk- en zetwerk: Drukkerij Uleman- De Residentie, Zoetermeer
E-mail: international@d66.nl

www.d66.nl/internationaalsecretariaat

Internationaal Secretariaat

Postadres:

Postbus 660, 2501 CR Den Haag

Bezoekersadres:

Laan van Meerdervoort 50, Den Haag

Telefoon: 070-356 60 66 Fax: 070-364 19 17

info@d66.nl, www.d66.nl, www.democrats.nl

Gedrukt op Reviva Offset 100% recycled papier

